

Kõigi maade töölised ühinege.

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

Nr 147.

PÄEWALEHT.

Kesknädalal, 9. juulil 1918.

Jätk weretöö.

Soomes tööraha timutab ei ole kümne tuhande tööliste weretööd veel juurde saanud. Pea igapäew tuleb teateid surmalemistest. Aga kus julgus puudub awalikult oma werejani kutsutada, jääb toimetatse jeda talajase mõrjutatõga. Wiimased Soomest tulnud teated räägivad mõrjutatõst, mille ohwriteks taks paremat ja ausamat tööliste juhti langefid.

Gluts ajaks sunnitud töölised maapäewa saadituid Jussi Kujala ja Taawet Papweteläinen surmati Helsingis Eöörna wangimajas ettekuulde all, nagu oleks efimene enesetapmise teel kae soone läbi- lüüfamisega ja wiimane südamet rabadu- fusesse üheil döl surmud. Arstline uurim- ine on selgete teinud — kuigi selles ise- enesestki mingit kahjust ei wõinud olla, et mõlemad toore kühmituse ohwrits on langenud, mis lihunikkude poolt kor- ralbud pli.

Mõlemad jäigi weretöö ohwriteks lan- genud jeltimehed on Soome tööraha liikumise ajalooa wanemad tegelased. Jussi Kujala sündis tehwaade torparite pojana aastal 1878. Oma nooruse aja jaatis ta orjana, selle jona kõige karmimas mõttes, mõdda. Teda müüti orjaturul talu- talusse, kus teda nii kühutawalt peksti, et ta müügi alt wabaks saades, oma ter- wistest täiesti ilma jäi.

Terwe tema wõlilus kandis orja aja piina märtsi ja wõliluse järele otjusta- des ei oleks uskuda wõinud jeda terawat mõistust, mille päale orjapiits wõib olla wastupidist mõju awaldas — jeda terita- des. Orjapidajate toorus oli tema wastu nii armuta olnud, et isegi tema nägu, niijama ka silma nägemine raskeid kannu- tuje haawu kandis. Kuid kõigest hooli- mata andus Kujala ennaft edasi orjaks, kuid nüüd juba orjaks tööraha, rohutud hullade wabastus tööle.

Kirjandust müües, wahete wahel musta- töölisena igapäewast leiwaraasufest teeni- des, rändas ta talu- talusse, et hullasti seisutorrast aruajamijele aratada. Wähe jellest — ta kirjutas ise wahemaid raa- matuid, jalmis laulufi tumedast orja dõst, õppis puudulikuft nägemisest hoolimata Gesti teele ära ja otisf meie teele kirjand- useft wanemad tööd, mis orja- aega pakjubes wärowides kühutafid neid soome- teelde ümber tõlides. Tema hinges põles leekijew kirk kord kättetajuda nendele,

tes meesema rahwa eluga kui uspitefega toimetafid.

Aastal 1896—97 wõtab Kujala partei- listest elust täie energiaga aja ja täidab oma rewolutsiooni sõjamehe kohust kuni 1918. aastani, mil werejanulised lihunik- kude banded ta wangimajashe heidawad ja lõputs tema were nende kümnetuhän- dete rewolutsiooni tangelaeste werega lihen- dawad, kes oma juure aate eest pääti- mutate tapatirwe alla andfid. Kujala oli maarahwa seas parema agitaatorina tuntud, ja mitte üksi tuntud, waid ka palawalt armastatud.

1911. aastast saadit on ta rahwaesi- tajana maapäewa tööst osawõtnud, kuni rewolutsiooni päewadeni, kus ta püfs ölal meid, Gesti jeltimehi, terwitama tuli, lauldes: kauem raudu me kanda ei taha... Gluts ajaks sunnitud töölised ta jelle eest, et ta Tuusulas tootluskomitee juh- tajaks oli, ja surma, et ta kui armastatud jeltimees rimutate hingedele ka jüs rahu ei andnud, kui ta juba kauemat aega elust eraldatuna elawalt maetud oli.

Teine langenust, Taawetti Papweteläinen on sündinud a. 1860 ja niijama noorelt maad mõdda rännates omale elu- üllespidamist pidanud orjana. Aastal 1899 wõtab ta partei tegewuseft aja ja ohwer- dab ennaft jellele täielikult, kõiki raske- maid kohustusi kandes, kuni lõputs 1911. a. maapäewa saaditust walitafje. Rewolut- siooni päewadel wõtab S. aja töölise päändufogust, on komiteede ja ülemkohtu liikmena, kuni rewolutsiooni allajurumisel timutate kühiti langeb ja 12. aastalife sunnitöö ajaks saab.

Need jeltimehed on meie wõitlus rida- dest kadunud. Wastaste jätk werehimu ei juuda end taljutada. Nad näeks, et töölise klafs jurnutehabena oma were sees ujuf, jelt jüs wõits nad weel endid päästa jellest kuristufust, tuhu ajaloo raske wanter neid wereetamas. Teg- on ligi, mil nende werejanule jäädawalt lõpp tehafje. Jga ohwer ridadeft juurendab meie wõitlus jõudu kinnekorbfest, iga langenud jelti- mehe weri juurendab meie kohustusi. Ku- jala ja Papweteläinen ei ole surmud, ei, nad elawad edasi jelles jõus, mis rewo- lutsiooni lipu all rohutud rahwastele teed wabadufele raiub, jelt jelle jõe hingeks on nad aastakümneid olnud ja jääwad ka igawesti.

pildujat, 1500 püssi ja palju sõjamater- jali. K a m ö s h i n a s i h i s löödi waen- lafje ratjawade jalkade tormijookfud tagasi.

Ida wäerind.

Pugatschewi piirkonnas wõtsid meie wäed mitmed külad ära. Bufuluti piirkonnas tungisid meie wäed, waenlase tormijookfusi tagasi lüües 10 wersta edasi ja wõtsid Hahhino ära, mis Bufulutist 80 wersta.

Ufa piirkonnas tungisid meie wäed idapool edasi ning wõtsid rida waen- lafje seisukohti ära, kasjuures palju sõja- saaki saadi. Meie wäed ajafid Krasno- uimskist waenlase 35 wersta laugele. Saadi wangisid ja sõjasaaki.

Kungura piirkonnas wõtsid meie wäed Tulumbaschi jaama juures 400 wangi.

Permi piirkonnas tungisid meie wäed edukalt edasi, wõttes ära rida waen- lafje häid seisukohti.

Meie wäed Pugatschewi linna ära wõtnud

Pugatschewi piirkonnas wõtsid meie wäed Pugatschewi linna ära. Bufuluti piirkonnas wõtsid meie wäed jõe- rida külad ära, mis Bufulutist 55 wersta lõunapool.

Wäljamaalt.

Rewolutsiooniline liikumine.

K i e w, 5. juulil. — Rumenia aja- lehtede teadatel on Jassõs poliitiline üle- üldine töötõrge wälja on kuulatud. Cõr- guwad isegi pagarid, et leiwa läpsetust sugugi ei sünni; kõigi ajalehtede pääle on kõwa tšensuri walitus pandud.

Stokholm, 7. juulil. — 3. juulil saatis Rootsi trükitööliste ühifus oma aja- kondadele järgmise telegrammi: „Eäbi- rääkimised ettewõttjatega on laifestud. Tööliste ajalehed ilmuvad. Algabe töö- tõrget kõigis trükitöödades“. 4. juulil ilmus Stokholmis ainult „Social-Demokraaten“ ja „Politiken“.

H e l s i n g, 7. juulil. — Puutööliste töötõrge Tamperef kestab edasi. Kemi- linnas tugewneb laadijate töötõrge. Ter- wel Soomemaal on raudteelaste kstel rahulolematust jelle kohta märgata, ei raudtee ametnikkudele lijanufust on määr- tud, kuna töölised jellest ilma on jätud.

K i e w, 5. juulil. — Rumeniaf tea- tatatse, et Rumenia metallitööliste kongress protestirewolutsiooni nende surweabinõude wastu on wõtnud, mis Rumenia wõlit- sus tõrkuwate raudteelaste wastu ette wõtab. Kõik Rumenia ametnikkufused ot- sustafid töötõrget wäljakuulutada selle wä- gimalla wastuprotestiks, mida wõitlus tarwitab. Rumenias kuulutati 1920. a. mobilisatsioon wälja.

L o n d o n, 7. juulil. — Korratus- tega ühenduses, mis Kanadas öld, arretereeriti 17. juunil juhatajad. Eödmunis- ter ei saiga liikumise rewolutsioonilist üe- loomu. Agentuuri teadete jarel on „Töö- Templi“ ruumidest enamist kirjandust leitud. Wiimufis juhib „Uleilmist töös- tuje töölise ühifus“, kes järgmised hääd- sõnad wälja kuulutanud: „Tööstuje abi- nõude wiibimata töölise kätte üleandmine“, „Minutefed sõjariistad — rewolutsioon ja üleüldine töötõrge“.

L o n d o n, 7. juulil. — Austria kom- munistide kasse Wienis riigipöbret ette wõtta on üleüldist tähelepanekut aratanud. Rodanufe poliitilist õhtlond on ärew.

Tellimisi

wõetatse wastu kõigis W. S. J. N. Wabariigi Posti ajutus- tes, Põhja Kehtiranduse büroo (lihend. „Совнархоз“) posti ajakonnas Nerporag, Procn. 25 Okt. Nr 1 ja Serojentro- petshatji Kreisi ning Walla Agentuurides.

Tellimiste hind:

1 kuul — 15 r., 2 kuul — 30 r., 3 kuul — 45 r.

Adressi muutmise 1 rubla.

Berlin, 7. juulil. — Jeltswaite jottifistide keskkomitee saatis üleskufse wälja, kus nõutakse proletariist diktaatori ja Saksamaa liitu Rõukogude Wenemaaga.

Raudteelaste töötõrge Saksamaal.

Berlin, 1. juunil. — Frankfurtis Maini ääres, korraldastid raudteelafjed juure meelewaulduje töö algamijefse järg- miste tingimiste täitmijel: raudtee wa- litufje täielik demokraatiseerimine, efimeje tähtfufega tarbeainete hindade wiibimata alandamine ja nute palganormide wälja- töötamine raudteelastele.

Berlin, 7. juulil. — Wiimaste töö- tõrke liikumistega ühenduses on kommu- nistide töö niitõrd juurenenud, et jcheide- manlifed jottifaldemokraatid nendele enam wastutõõtada ei jalka.

Berlin, 4. juulil. — Berliini töö- liste ja joldatite saaditute nõukogu wõttis oma pääle wahemehe aja Berliini raudtee- laste töötõrke lõpetamijefse. Pooled tulid kofkuleppele jelles juhtes, et wahelohus lõpulistelt jelle kühimufe otjustab ja jeda alles kuus nädalat pääle rahule allakirju- tamist, jelt alles jüs wõib maa majan- dusliku edenemise üle otjustada. Töölijed ütlesid jenni läbirääkimiste lõpetufeni tööle algamijefst ära ja ei taha ka wahelohu otjust oma kofhta maksawks tunnistada. Sel wiisil jääb töötõrke liikumine endi- jesse jeltuforda.

Berlin, 6. juulil. — Frankfurti raudteelaste töötõrke liikumine laieneb praegufel filmapilgul teiste jelle ringlonna jaamade pääle edasi ja ahwardab ka Hannoveri, Casseli ja Erfurti piirkondid.

Inglise wäed kühutatse ära.

L o n d o n, 3. juulil (Wallejaart). — Reuter teatab, et inglased Kautafia oma wägedest tähenõwad ja ei pääle waba- talitufude jalkade mingifugufeid wägef. Põhja-Wenemaale ei jalka, mille tähen- bus iuda alanud on.

Ettewalmistused poliitilijefse üleüldijefse töötõrket.

Stokholm, 4. juulil. — „Stokholms Dagbladi“ Pariisi kirjasaatja telegrahwe- rib: Prantsufe üleüldine töölise liit on jallegi alanud 48-tunnijfe protesti streigi kühimufega tegemist tegema, jellega rah- wuswahelist töölise meelewaulduft orga- nifeerides. Liidu wõlinitud, kes Santhpor- tist töölise kongrentist tagasi jõudnud, on teatanud, et üleüldine streik 21. juuli pääle otjustud on. Streigi esmari on sõjawäe kofjulaftmife kirendust ja üleüldist sõjariistade maha panemist nõuda. Ühi- lasti on ta ka liitlaste Wenemaaf asjadesje jegamije wastu sihitud. Trade-Union ühineb jellega parlamendi otjust arwesje wõtmata.

Skandal Ingliste alamlojas.

L o n d o n, 3. juulil. — Alamloja s haiguste wastu kinnitufe kühimust haruta- des tõiufis wäljamaalaste pallonil keegi naesterahwas protestiga Wenemaaf esja- desje jegamije wastu üles nüüd, kus jeda mõddas on. Parlamendi teemil läks korda mifa wõitlufe järele jeda wälja wiia. Selle järele tõiufis teine naesterahwas üles, jessamas esjas protesti awaldades, kuid lahtus ise rahulikult. Selle aja sees haf- tes keegi pallonil olew meesterahwas naiste wägiwallasga wälja wiimise wastu protesteerima ja läks, jelljuures oma uagbri meesterahwaga nii ägedalt sõna

Punane wäerind.

Teated 7. juulil.

Lääne wäerind.

Petrofawodski piirkonnas laieneb meie pääletungimine edukalt. Soome lahes andis meie lendur kühilpildujafst waenlase lahingu laewadele tulb.

Karwa sihis areneb meie pääle- tungimine 70 wersta laiuwel wäliinil, kasjuures meie wäed kohati 5—10 wersta edasi tungisid ning rida külad ära wõtsid, mis 55 wersta Krasnaja Gorkaf lääne- pool.

Balti raudtee piirkonnas wõtsid meie wäed Konowitskõ, Wrida, Potofhiskõ külad ära, mis Gafshinast 50 wersta läänepool.

Postami sihis on wõitlufed käi- mas.

Molodetshno sihis on ägedad wõitlufed käimas, külad kaitwad täest kätte. Meie wäed ajufid uutele seisukohtile, mis Wlinskist 20 w. põhja-lääne pool.

Suninetzi piirkonnas, 50 w. Suninetzist põhja-läänepool on käimas ägedad wõitlufed. Waenlane wõttis Schme- riuka jaama ära. Meie wägede poolt wõeti Prostrurow ära.

Lõuna wäerind.

Waenlane wõttis Miloradowka jaama ära, mis Jekaterinoslawist 85 wersta lõuna-läänepool.

Harlowi sihis jätsid meie wäed ägeda wõitlufe järele Jshorfa jaama maha.

Belgorodi sihis on wiimased heitlufed waheldawa eduga käimas. Bo- rijsoglebski sihis paisafid meie wäed waenlase lõunapool, kasjuures wõeti 700 wangi, 2 juurtükki, 25 kuuli-

Wastutaro toimetaja: Laimetuse kolleegium,